

Казано је недавно, са овога места, у чему је први део Тетралогије: Благо на дну Рајне. То беше увод пред драму, која за- право почиње са другим делом, под називом Валкира. Радећи текст, па затим партитуру за Валкиру, Вагнер је у политичком прогонству у Швајцарској, мно- го страдао од самоће и често писао писма пријатељима нарочито Листу. У пис- мима је казивао своја узбуђења творца, ванредно живо изражавао шта га ~~жел~~ кидања и живота ставља Валкира, ~~другим~~ ~~изразом~~ У писму Листу из 1855-е, ~~бен~~ Вагнер: "Валкира је најтрагичније од свих дела која сам досада сновао". Мало касније, опет Листу: "...садржином тешки други чин Валкире закључује две важне и поразне катастрофе; ... ко се то једном буде приказивало сасвим онако како ја ~~изразим~~ изазиваће у слушаоцима по- тресености какве се једаред доживљају... Такво што, ~~и~~ уосталом, и створено је једино за људе који могу нешто да понесу". Другом пријатељу, Ф. Прегеру, писао је Вагнер: "Прочиташ ли поново текст за Валкиру, осетиш да је ту

изражен толики суперлатив од јада, бола и очајања, да ме је музика коју сам уз то писао, просто измождила. Још је ~~једаред~~ не бих могао тамво што створити. Наравно, кад се све доврши, дело, као урађено уметничко дело даје сасвим други утицај, може чак и радост изазивати[✓] баш оним што је чисто очајање стварало". Отет листу пишући, говори Вагнер о великој сцени бога Вотана у поменутом другом чину, и каже: "Брине ме како ће то певач известити...
... подавао сам у партитури још упутства за извођење, али све је то недовољно, и остаје ми као главни задатак да једног даровитог певача и глумца уведем ја лично у све тананости мојих на~~чера~~ера".

Да ли Вагнер говорећи овако негде претерио? Заиста, није. У Валкири се ради са самим крајњим могућностима, са
бруталним проблемима земље и с поезијом висина. Овде ће бити казан неки део драмске садржине, који стих из текста, и биће отсвиран са плоча, цео трећи чин Валкире ~~са те бићи бар докакве~~ посведоче^{не} мере Вагнерове: максимум је трајно од себе, од оркестра, од певача, од слушалаца. Свуда саше^{пак је то посљедије} "они кори могу"

Валкира на коју је Вагнер мислио пишући други

део Тетралогије, то је нама подната Бринхилда, кћер Вотанова; једна, и то
 прва од девет валкира, које су све кћери Вотанове од разних матера,
 али ниједна Бринхилди равна. Валкире су настајале у утробама својих мајки
 за доба бојовних похода Вотанових; оне и јесу богиње боја и рата. Једино
 је Бринхилду понела фина и мудра богиња Ерда; ^{она} ~~која је~~ ^{у своје време} одвраћала Вотана од
~~то је~~ ^{богију} ~~будби,~~ грамжења за благом и прстеном и прорицала од тога зло и пропаст богова.

^{богије број} Бринхилда је dakле и по оцу и по мајци ^{високих} ~~високих~~ ^{и бите} ~~бите~~ ^{и бите} тра-

гично. ~~Умаће~~ Умаће херојску смелост Вотана, и танану душу Ерде; херојски ће
 грешити и испаштати, али ~~вочети~~ тешку судбину која води у идеале. Све су
 валкире девојке дивних стасова и коса; божанствене амазонке које само под
 облацима језде на плахим коњима; ^{које} носе оружје, шлем и штит. Њихово је да по
 заповести Вотановој одлучују борбе, и да погину; сјајне јунаке носе у Вал-

хал, врсту ратничког неба, где пали јунаци даље живе као ^{ратничка} ~~божанства~~ ^{и бомбади}

Вотанов. Кроз цео други и трећи чин Валкире, сцену наткриљују густине
 и немирни облаци; ~~и~~ ^{то} ~~који~~ пројахују валкире, појединачно или у чаробном
 јату; и често им преко седла лежи мртав херој, на путу свом за Валхал.

са најасном

Као Вагнер, истаћи ћемо и ми други чин Валкире. Уга је општа ситуација? Знамо да због ~~Богови~~ преотимања ~~Богови~~ ^{Бога} Вотан стоји у непријатељству са подземним Нibelунгима и са циновима. Знамо да ~~Бог~~ Вотан ^{рођник} због ^{неопрезних уговора и обећања} ~~Богови~~ ^{пакт да / пака више усупна је моти,} ~~Богови~~ ^{и тираничнији јој подметају подземним светом, а је Вотан} ~~Богови~~ ^{пакрочив, бити је} ~~Богови~~ на трагичној падини испаштања и плаћања. Краће речено, знамо да не може више бити ^{он} Вотан, онај који ће кобно благо вратити на ~~Бог~~ дно реке, и очистити свет од зла; него ^{так} има да ~~Бог~~ херој из рода човечанског, али ^{саки у седи} ~~Бог~~ херој потпуно слободан ^{сам из седе,} нити зависан нити заштићаван од богова, херој самотворан даље. ^{једнако} Вега чека Вотан њега ^{снива}, и ^{трагичним пресудама.} ^{и овако сподесица је} паја, ^{и свјодом} величином и ~~Бог~~ својим ~~Бог~~ је основ смисла, лепоте и трагедије драмске. А почиње други чин кратком заповешћу Вотановом Брунхилди: да у двоју између Зигмунда и Хундинга штити Зигмунда, а ~~Бог~~ мртвог Хундинга ^{да} не доноси у Валхал. Стојећи на вршку стене ^{готова} за појахивање, Брунхилда одједаред чудно прекида оца: "Саветујем ти, оче, — сам се спремај — бој тежак да свладаш. — Ево ти жена, Фрика — у колима је вуку јарци." — Да, Вотан је

у непријатељству и са женом; због своје слободе и чудних идеја; због сво-
 јих присних веза са људма од којих се ~~нада~~^{он} нада хероју и спас ~~иши дар~~^{ногу}
~~своји мију богова; а ог~~ Фрика ~~боји~~^{са јабуку} да ће поткопати ~~власт и пресећи~~ вечно трајање богова. А ко
 су она двојица, Зигмунд и Хундинг? ~~И~~ ту је траг и грех немирног Вотана, би-
 ъха са хиљаду воља и живота. ~~Вотан~~ слути ~~сумрак~~ сумрак богова, и брине ~~за~~^{и брине за}
 јуначку лозу људи из које ће изаћи велики херој ~~и обновићи сатаре свијета богова.~~
~~енлад богова, онај који~~ ~~негде врати~~ ~~на своје место и за добру застру~~
~~поједи на смрт.~~ Своју крв је зато дао Вотан у чувено пле-
 ме Велзунга. У том племену одједаред заста пород. Вотан тада послала брачном
 пару јабуку, и кроз ту јабуку их оплоди. ~~Бод~~^{вие} се близаници, брат и сестра,
 Зигмунд и Зиглинда. ~~Због~~ оне јабуке ~~Зигмунд~~ је врста сина Вотанова, и ~~Вотан~~
 ће га као таквог и ~~надахну~~. Брат и сестра се давно растали; ~~Зиглинда~~
 има мужа Хундинга, али је ~~несрећна~~^{бога!} јер љубави нема ни са једне ни ~~са~~
 друге стране. ~~Зигмунд~~ ни Зиглинда немају деце. Племе Велзунга је у опас-
 ности, крв ~~се~~ тањи. ~~Да~~ не би сасвим оводнила, судбина је да се брат и сестра,
 непознати, на ~~једн~~ једног дивног пролетњег дана ~~заволе~~ криком исте ~~блескавице~~
~~да се сираско~~

крви, проведу једну ~~ноћ~~^{распјуцу} ноћ и онда беже из дома Хундингова. Тада сутре, та ноћ, дивно певање Зигмундове заљубљене душе пролећу, и зачеће у Зиглинди великог јунака Зигфрида, то чини први чин Валкире. ~~а~~ драма другог чина расте даље. Увређени Хундинг, ће се борити са Зигмундом, ~~и~~ то је двобој према којем је Вотан заузeo став који знамо. У том ставу има један даљи грех Вотанов, ~~и~~лемени^и ~~трагичан~~ грех из љубави. Вотан зна да јунак не сме бити штићен од богова, али ипак удеси да Зигмунд нађе у храстовину забоден^и победни Вотанов мач, и ~~у жеје вишнју јој~~^и ~~снагу да~~ ~~и~~истргне из ~~штадла~~.

Све то, и све друго, зна и сазна Вотанова жена Фрика, заштитница брака и брачне верности; ~~и~~ стиже, како знамо, у одлучан и кобан час. У чуvenом дијалогу између ње и Вотана имамо кроз лепе и смеле Вагнерове стихове и мисли, борбу великог и малог ~~принципа~~, ~~Спорите се же добре~~ трагично, поразом великог принципа у Вотану. ~~И~~ Но ће бити ~~трећа~~ велика катастрофа ~~и~~

чину. Фрика зна за браколомство над Хундингом, и заљубав између брататије сестре. Она тражи да Вотан њој, као богињи заштитници брака, даде задовољшти^и и да казни Зигмунда. ~~и~~ Вотан одговара: "Сматрам да није ~~која~~ ~~што~~ Фрика је сва "саја", која се назива Воган смрт, Хундинг

света заклетва—кад везује оне што се не љубе!—Фрика виче: "Ко је то још доживео—да се рођени брат и сестра љубе!"—Вотан одговара: "Данас, ти си доживела.—~~И~~ научи сад—да се сама собом успостављај, ствар ~~која~~ ~~домаће~~ никада није бил ~~a.~~—Како видимо, жена брани ред, морал породице, навикну, свакидашњу правду. Мушкарац брани изузетно, проблематично, смело, идеално, ново. Мушкарац говори жени: "Само обично и стално разумеј ти—а што још никад није било—за тим теки ~~мој.~~ ~~—~~ Препирка иде даље. Фрика вређа и ~~рекава~~ Вотана у поносу и храбрости; баца му у лицу ~~невисе~~ ~~на и~~ ~~неисправности,~~

~~железу:~~ ~~—~~ да је Велзунгу Зигмунду он дао мач, и кроз мач своју храброст, и плаши га даље тим путем људи ~~презрети~~ и згазити богове. Вотан још једаред, ~~важнед~~, но високом и смелом мишљу брани слободу самерања снага, и каже: "Где се год бодро избаце снаге—ја отворено саветујем борбу." Али сетивши се ~~шта~~ му је богиња Ерда пророкovala;

Фрики што је тражила. Кад Фрика оде, Ерхилда добија нову заповест:

да Зигмунд у двобоју падне. Ерхилда се опира, јер зна да Вотан воли ~~—~~ и прописан је Фрике; ~~и злажути за све своје подизање и —~~ жене "слуге"; ~~Вотан се и злажи и задонада,~~ ~~смео је да се~~ одбаци.

Зигмунда, а са оцем својим воли га и она; али гњев-
 ни Вотан је ~~устала~~^{супрот} претећи јој ~~законом~~ казном. Закључена смрт ~~Зигфридова,~~
~~што је~~^{силушаром} друга катастрофа ~~и тренутак~~ раздор између она и кћери
 који су ~~била~~ једна душа ~~и раздору~~ сeme за старховите пропасти њих
 обоје.

Трећи чин (онај који ћете чути
 и као музику и певање) обориће бескрајне јаде ^{на} Вотана и ^{на} Бринхилду; али кроз
 поезију и чар сцена са валкирама. Осам валкира ^{са} на окупу при врху једног
 стеновитог брда. У даљини се види таман облак, пун претње. Валкире ^{(та османаштвј, али се} не-
 стапно шале између себе, и са својим коњима. Смеј њихов је право дробно сре-
 бро у музичи. Чујете га, једаре ^{у чаду изразног у чуда.} и никад више. Чујете и чудесан дозив
 валкира ^{примају} ^{Бри} хојотоху који, када год дође, ^{Као} оркестар и душе слушалаца.

Но ^{Вагнер} знато је рецимо из Холанђанина луталице, да је Вагнер имао ванредних интуи-
 ција за ^{дозиве и криле кроз садржину и другу.} теме који су музички сигнали душа, и трубни јеци карактера. Ваг-
 нире, причајући, питају се ^{Бри} Бринхилд. Оне знају, наравно, ^{за} двобој, оче-
 кују ^{последство} Бринхилдин повратак; ^и без ње не смеју ^{погашавати} пред Вотана.
 (Х) замисла ^{нека} ^{Учеша} ^{која} ће бити на севала.

Крик ~~валкир~~^{једре} објављује да ~~жена~~ Бринхилда^{али} гле чуда преко седла јој
лежи ~~жена~~^{стакло и преморе} жена. Коњ Бринхилдин ~~умре~~ пада; она жена устаје
живи; а Бринхилда завапи: "Заштитите мене, помозите овде у крају ~~нужди~~".

Шта се десило? Ватанова кћер прекришила је очеву заповест, и бранила Зигмунда. Зигмунд је већ био на скону да победним мачем обори Хундинга, али се^{ја} вио Ватан подметнуо своје копље, пребро мач.

Субина полако ^{чуји} достиже Ватана; онако како смо из његових рођених уста чули да
~~за велики грех уздржавају судни раде~~.

Не га сустизати, ~~што је некада љубио~~ "И то волим
уморам напустити — убити оно што љубим — издати преварно оног ко веру".

Бежећи са боишта и од гњевног ^{чуји} Бринхилда је ~~попе~~ Зиглинду;

јер у њеној утроби живи будући велики Велзунг ~~савршени јунак~~ Зигфрид; ^{чупају се и Колаже преносећи мача, а он ће са саславом отићи ка буре и бране} стопу за њом стигао је и онај црни облак, и у њему ~~попе~~. Пред свим валкири-
ма он ~~попе~~ оптумује Бринхилду за ~~прене~~ и изриче казну;

прогања је из рида богова; ^{чуји} кола валкира и испред својих очију; и још не ~~попе~~
је уклети да на тој стени спава, док је не нађе и не прибуди човек,

~~попе~~ суров господар, ^{чуји} она постати обична жена, седети крај огњишта и
х ~~попе~~ чак да ~~прође~~ Зигмунда; сматрај, Ватан сак да ~~попе~~ судица.

пreste, на потсмех сви који је виде. Затим растерије ужаснуте валире и остаје сам са Ерхилдом. — Ерцем ^{у ваду} раздире бол, јер ~~он се расвађа о~~ ~~најчешће~~. ~~и уваде~~ ~~и се често јавља~~ Вотан је ^у по дру-
ги пут у великој сцени: он јаучући, понекад скоро ричући исповеда

у чему је несрећни удел богова; и признаје да ~~сагуби~~
богу сада ~~још и не~~: "у рушевинама своја света — заврши своју тугу". —

Брунхилда моли оца да спречи долазак до ње човеку ма какву, не-
достојну, нејунаку; моли да бок ње ~~пушти~~^{врати} ~~избог~~^{раскапи}, огањ, како би
задатак проћи кроз ватру јамчио да ће га извршити самовелики јунак. Вратан

задатак проћи кроз ватру јамчио да ће га извршити самовелики јунак. Ватан

осећа у кћери свој понос и храброст; грли је ~~и~~ потресен и опрета се
од ње "Збогом дивно дете — мог срца поносе свети — збогом, збогом, збогом

од ње "Збогом дивно дете, — мог срца поносе свети—збогом, збогом, збогом!

Пољуби је у обе очи, пренесе тиме у сан, положи по стени и покрије великим

штитом валимире. Доз^Уга онда бога Логеа, коме је, како знато, одузето

свойство да се претвара у пламен: ~~брз~~^{које спроводи} му ~~из~~ и чак успавање Ернхилде

~~адлактие~~ страшни зидови. 7

Сад ће почети музика која је Вагнера измождавала

Каждое надо ти в Гама джаке. Кубане г ордесуру синак
бен. Неси ее г японки саны ордесура пару час утрома,
и в утрома гол г японки не бол саны ордесура не умре.
Кубане надо се корякне быве искривлената чюре г
ордесурап

и које не и ће постарати. Чујете у оркестру, како се поједи музички инструменти
 као врео метални лив. Чујете стихијске игре. ~~Музика~~ Као кад ветар
 груне у кишу и распрши капљице, тако Вотанов челични високи бас распрштаја
 ромињање ситних финих гушица валкира. Обратно, као росица се сасипају упла-
 шене молбе валкира у громовито уклињање разгњевљеног и несрећног бога. Не
 мора човек ~~валкиру~~ гледати, ни текс ^{ко} јој знати: сву психологију својих ју-
 нака Вагнер ~~је остварио~~, остварује кроз орган за певање савршених певача.
 Разумеће ~~се~~ зашто је толико бринуо: да ли ће моћи ^{да} испевају ~~све~~ све, мисли
 осећаје психологију. Божанске сразмере је тражио Вагнер од гласова, и нала-
 зио их је и налази их. Јер за све има међ људма јунак, само ако има онај
 ко божанске задатке ^{че да} поставља. Слушајте Бринхилду: то иде у мушке дубине ^{глаза,} и
 у највише сопранске висине. Или то, или ништа! Иначе нама Бринхилде, у којој,
 у жени живи и сав велики Вотан. Па онда опет оркестар испуни ^{са} простор
 до звезда. Вагнер извлачи музичке позадине као стене, ~~као~~ као зидине, да
 има ~~да~~ да одјекује ^{ог града / се судја и} ~~Богоматерска руг /~~ Вотанова. Пред крај, кад ће у тра-
 гичном загрљају да се опросте отац и ~~бог~~ обратите пажњу како улазе у

оркестар чела, тамни, дубоки јеци инструмената који имају све од човечјих
груди. ~~Дивна~~ ~~Бринхилда~~ не ~~постоји~~ више, Ватан, као махнит, копљем обележава
круг ватре; крикне последњу своју богословску ~~изговору~~ "Ко се врха
овога копља боји—никада ~~отак~~ ~~ој~~ прићи неће"; и ~~онда~~ ~~изграђуј~~ ~~пламен, и~~
~~облаке.~~ Сравнили смо ~~изговор~~ Вагнера са ваљањем и брујањем океана. После
Валкире, слободно нам је речи да је и он божанским кроком огај пролазио
док је то дело стварао. Ватрама је мислио и маштао, живом ватром у голим
рукама писао. Све буки, и пред ту музику ~~могу~~ ~~само~~ ~~изговор~~ како
рече Вагнер "у стању да нешто понесу".

Испод ове

θ опозициса да го: